

basic weight of knitted fabric for I class compression to standard values, as this will reduce the material consumption of products. It is determined that the wet-heat treatment of products, no effect on their linear dimensions, which ensures the necessary therapeutic effect in operation.

Originalty. The parameters of the structure of compression hosiery with varying degrees of compression and their compliance with established standardized values.

Practical value. The experimental results of the research are expanding knowledge of the technologies used in the manufacture of elastic compression stockings, which provides the necessary quality.

Keywords: *single weft hopsack jersey, compression, compression hosiery, thread length in the loop, structure parameters of fabric.*

УДК 677.0178

ГАЛИК І.С., СЕМАК Б.Д.

Львівська комерційна академія

ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ТЕКСТИЛЮ ДО ВИМОГ ЗАРУБІЖНИХ РИНКІВ

Мета. *Формулювання та обґрунтування завдань перед вітчизняним текстильним товарознавством і матеріалознавством, націлених на підвищення конкурентоспроможності текстильних матеріалів і виробів на вітчизняному та зарубіжних ринках.*

Методика. *Для проведення дослідження використані методи аналізу, порівняння, синтезу, логічний метод, історичний метод.*

Результати. *Показана роль основних чинників, які впливають на формування рівня якості, екологічної безпечності та конкурентоспроможності текстильної продукції.*

Наукова новизна. *Обґрунтовані сучасні вимоги та нові підходи до підвищення конкурентоспроможності вітчизняного текстилю.*

Практична значимість. *Сформульовані нові підходи та обґрунтовані сучасні вимоги до підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняної текстильної і легкої промисловості, яка експортується на ринки країн ЄС.*

Ключові слова: *текстильні матеріали, оптимальність асортименту, рівень якості, екологічна безпечність, конкурентоспроможність текстилю.*

Вступ. Успішна реалізація завдань у сфері текстильного виробництва України, які впливають із Угоди про асоціацію з ЄС, на нашу думку, вимагає безвідкладного вирішення наступних завдань: корінного підвищення якості та оптимізації асортименту текстильної сировини. подальшого вдосконалення технології виробництва текстильних матеріалів і виробів у різних підгалузях вітчизняної текстильної і легкої промисловості,

суттєвого підвищення рівня якості та екологічної безпечності текстильної продукції і відповідно значного підвищення її конкурентоспроможності на вітчизняному та зарубіжних ринках. При цьому основна увага в даній статті приділена вивченню основних чинників, які визначають конкурентоспроможність текстилю на зарубіжних ринках.

Постановка завдання. Перспективи виходу продукції підприємств вітчизняної текстильної і легкої промисловості на зарубіжні ринки згідно з Угодою про асоціацію з ЄС вимагають безвідкладного вирішення низки завдань, пов'язаних:

- з подальшим вдосконаленням, екологізацією та розширенням асортименту текстильної сировини (волокон, барвників, апретів, текстильно-допоміжних сполук і інших речовин);

- з гармонізацією нормованих показників вітчизняних і міжнародних стандартів, які регламентують вимоги до асортименту, властивостей, рівня якості та екологічної безпечності текстильних матеріалів і виробів одягового, інтер'єрного, спеціального та технічного призначення та сировини для їх виробництва;

- з вивченням, узагальненням та використанням позитивного зарубіжного досвіду формування, оптимізації та екологізації асортименту текстильних матеріалів і виробів різних способів виробництва, волокнистого складу, оздоблення та організації на їх основі окремих сегментів ринку;

- з вдосконаленням екологічної стандартизації, сертифікації, аудиту та експертизи при виробництві та формуванні окремих сегментів зарубіжного ринку екотекстилю;

- з аналізом інформації, пов'язаної із підвищенням конкурентоспроможності вітчизняних текстильних матеріалів і виробів на зарубіжних ринках.

Цілком зрозуміло, що для вирішення піднятих питань потрібні відповідні фінансові, матеріальні, сировинні, кадрові ресурси та технологічні можливості і відповідний час. Необхідно враховувати і те, що реалізація завдань, пов'язаних з Угодою про асоціацію з ЄС, буде одночасно реалізовуватись і в інших галузях вітчизняної промисловості (харчовій, хімічній, фармацевтичній та багатьох інших). І все це вимагає скоординованих дій в рамках науково обґрунтованих міжгалузевих програм.

Важливу роль у вирішенні піднятих питань повинна відігравати галузева і вузівська наука. В даній статті ми обмежились для прикладу тільки розглядом і постановкою деяких завдань, які на нинішньому етапі стоять перед текстильним товарознавством та матеріалознавством, акцентуючи основну увагу на пошуку шляхів їх вирішення.

Як відомо, проблема формування та оцінювання конкурентоспроможності текстильних матеріалів і виробів різного цільового призначення багатогранна і включає технологічні, асортиментні, екологічні та маркетингові аспекти. Над їх вирішенням у сфері текстильного виробництва та торгівлі працюють фахівці різного профілю – технологи, матеріалознавці, товарознавці, екологи, дизайнери, маркетологи, стандартизатори та інші [1,2,3,4,5,6]. В даній роботі обмежимося тільки розглядом тих публікацій останніх років, які пов'язані з проблемами формування асортименту та

якості текстильної сировини, текстильних матеріалів і виробів, їх гігієнічності та екологічної безпечності і в цілому рівня їх конкурентоспроможності на внутрішньому та особливо на зовнішньому ринках.

Особлива увага приділяється пошуку нових і більш раціональному використанню існуючих ресурсів із вітчизняної рослинної технічної сировини (луб'яних волокон, рослинних барвників). Із-за відсутності власної бавовни більш раціональне використання лляних і конопляних волокон (особливо коротких лляних волокон із льону олійного, лляного та конопляного катоніну) набуває особливої актуальності [1,3]. Це стосується і рослинних барвників, ресурси яких в практиці вітчизняного текстильного виробництва на відміну від багатьох зарубіжних країн практично не використовуються [2,6]:

Не менш важливе значення має вивчення причин, які гальмують просування вітчизняної текстильної продукції на сучасні зарубіжні ринки. Особливої актуальності набуває вивчення специфіки кон'юнктури зарубіжних ринків і вимог сучасних екологічних стандартів, які регламентують вимоги до екологічної безпечності текстилю і його успіх на цих ринках [5,6].

Разом з тим, перспектива постійного збільшення обсягів експорту вітчизняної текстильної продукції на зарубіжні ринки вимагає проведення більш глибоких товарознавчих і маркетингових досліджень не тільки конкурентоспроможності цієї продукції, але й розроблення теоретико-методологічних засад формування асортименту та якості текстилю експортного призначення.

Мета роботи – формулювання та обґрунтування завдань перед вітчизняним текстильним товарознавством і матеріалознавством, націлених на підвищення конкурентоспроможності текстильних матеріалів і виробів на вітчизняному та зарубіжних ринках.

Результати дослідження. Розглядаючи завдання галузевої і вузівської науки у формуванні та оцінюванні рівня конкурентоспроможності вітчизняних текстильних матеріалів і виробів і їх успішного просування на зарубіжні ринки з метою безвідкладної реалізації основних положень Угоди про асоціацію з ЄС, на думку авторів, першочергового вирішення вимагають наступні блоки питань у сферах вітчизняної текстильної і легкої промисловості та торгівлі:

1. Як відомо, серед багатьох чинників, які забезпечують конкурентоспроможність і гарантують успіх продукції вітчизняних текстильних підприємств на зарубіжних ринках, є своєчасне забезпечення цих підприємств високоякісною екологічно чистою, економічно вигідною сировиною в необхідному асортименті та потрібних обсягах. Тому, враховуючи відсутність власної бавовни та її дороговизну на зарубіжних ринках, особливу увагу слід приділяти більш раціональному використанню власної рослинної текстильної сировини, наявні ресурси якої в нашій країні, як свідчить практика, раціонально ще не використовуються. Це стосується передусім лляних і конопляних волокон, рослинних барвників і інших, ресурси яких, на відміну від багатьох зарубіжних країн, використовуються ще неефективно.

Наскільки нераціонально в нашій країні використовуються деякі види текстильної сировини, наведено тільки два приклади. Так, якщо після обмолоту льону олійного лляна солома, як правило, спалюється на полях, то із цієї соломи в зарубіжних країнах виготовляють до десятка різноманітних високоякісних екологічних виробів [1]. І другий приклад, якщо в деяких європейських країнах при обмежених земельних ресурсах на окремих площах вирощують елітні види рослинних барвників текстильного призначення, то в нашій країні ті самі види рослинних барвників практично не заготовляють ні в сфері лісового господарства (особливо їх багато в зоні Карпат), ні у сфері сільського господарства [2].

На жаль, ще недостатньо ефективно впроваджуються в практику роботи вітчизняних текстильних підприємств перспективні технологічні розробки галузевої і вузівської науки, що стосуються нового асортименту екологічнобезпечних одягових та інтер'єрних матеріалів і виробів із льону олійного, лляного та конопляного катоніну та багатьох інших [3].

2. Як свідчить зарубіжний досвід, суттєвому підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної текстильної продукції на зарубіжних ринках може сприяти і впровадження у практику роботи вітчизняних підприємств сучасних ресурсозберігаючих хімічних, біологічних та нанотехнологій, націлених на оптимізацію асортименту, підвищення якості та екологічної безпечності текстильних матеріалів і виробів різних способів виробництва та цільового призначення. Тому завдання галузевої і вузівської науки виявити та обґрунтувати найбільш перспективні та економічно виправдані варіанти цих технологій, використання яких забезпечить успіх нашої продукції на сучасних зарубіжних ринках. При цьому першочергова увага повинна приділятися виробництву на вітчизняних підприємствах тих видів продукції, яка на зарубіжних ринках користується найбільшим попитом.

3. У зв'язку з перспективою вступу України до ЄС, певної переорієнтації, на нашу думку, вимагає і тематика наукових досліджень, які проводяться галузевими інститутами і вузами у сфері текстильного виробництва і торгівлі. Обмежимось тільки переліком тих проблем, які стосуються формування та оцінювання асортименту, якості, екологічної безпечності та конкурентоспроможності текстильних матеріалів і виробів експортного призначення. Зусилля фахівців галузевої і вузівської науки слід націлити на безвідкладне вирішення наступних питань:

– суттєве вдосконалення існуючої і розроблення нової системи нормативної документації, в якій в повній мірі інплементовані сучасні вимоги міжнародних стандартів до асортименту, властивостей, рівня якості, екологічної безпечності та конкурентоспроможності текстильних матеріалів і виробів вітчизняного виробництва;

– створення нових видів високоякісної екологічнобезпечної текстильної сировини (волокон, барвників, апретів, хімікатів) та сучасних високоефективних екологічно чистих технологій її переробки в різних підгалузях текстильного виробництва з метою отримання нової конкурентоспроможної продукції для реалізації на вітчизняному та зарубіжних ринках;

– проведення поглиблених досліджень з метою обґрунтування економічної та екологічної доцільності та технологічної можливості збільшення обсягів виробництва

та розширення асортименту екотекстилю (особливо одягового та інтер'єрного призначення) та формування на його основі вітчизняного сегменту ринку, використовуючи при цьому зарубіжний досвід [4];

– виявлення та обґрунтування оптимального співвідношення окремих асортиментних груп вітчизняних текстильних матеріалів і виробів різного та аналогічного цільового призначення, виготовлених тканим, трикотажним, нетканим та іншими способами виробництва, акцентуючи основну увагу на вибір найбільш конкурентоспроможних серед них на сучасних ринках;

– більш детального висвітлення та сучасної товарознавчої трактовки в монографічних, періодичних та навчальних виданнях вимагають питання, пов'язані з формуванням та оцінкою конкурентоспроможності вітчизняної текстильної продукції, яка експортується чи буде експортуватися в перспективі на зарубіжні ринки.

4. Окремого, більш детального розгляду та сучасної ринкової трактовки в нинішніх підручниках і навчальних посібниках з текстильного та швейного товарознавства та матеріалознавства, на нашу думку, вимагають питання, пов'язані з формуванням і оцінкою оптимальності асортименту, рівня якості, екологічної безпечності, гігієнічності, надійності в експлуатації, художньо-естетичного оформлення не тільки одягових текстильних матеріалів і виробів, але й матеріалів та виробів інтер'єрного, технічного та спеціального призначення. Вже давно назріла нагальна потреба висвітлення у товарознавчих навчальних і монографічних виданнях наступних проблемних питань:

– асортимент, властивості та сфера застосування біо- та нанотекстилю різного цільового призначення та способів виробництва;

– формування сучасного асортименту та якості текстильних матеріалів і виробів технічного призначення;

– асортимент, властивості та сфери застосування текстилю медичного призначення.

5. Успішне просування продукції вітчизняної текстильної і легкої промисловості на сучасних зарубіжних ринках вимагає комплексного підходу до вивчення не тільки товарознавчих, але й економічних, маркетингових і організаційних проблем. Поки ці питання, як правило, розглядаються однобоко і безсистемно, що не дозволяє в повному обсязі використати позитивний зарубіжний досвід формування та функціонування зарубіжних ринків текстилю та одягу [5].

Особливу увагу при цьому слід приділити вивченню специфіки формування окремих сегментів товарних ринків різних за призначенням і способом виробництва груп текстильних матеріалів і виробів, включаючи і ринки екотекстилю. Певну увагу слід приділити при цьому узагальненню концептуальних підходів формування та розвитку цих ринків та кількісної оцінки їх результативності. Слід звернути увагу на специфічні особливості екоринку текстилю та управління ним [6].

Цілком зрозуміло, що збільшення обсягів експорту вітчизняної текстильної продукції (сировини, матеріалів, готових виробів) на зарубіжні ринки може здійснюватись тільки після насичення ними вітчизняного ринку і відмови від його наповнення ще низькоякісною у багатьох випадках імпортною текстильною

продукцією. Особливо це стосується продукції, яка поступає на ринок України з окремих країн Азії.

6. Одним із суттєвих резервів збільшення обсягів експорту вітчизняного текстилю на зарубіжні ринки може бути вітчизняний екотекстиль та текстильні матеріали і вироби елітного асортименту, які на цих ринках користуються високим попитом і постійною популярністю [4].

Однак, якщо у багатьох економічно розвинутих зарубіжних країнах виробництво екотекстилю та елітного текстилю в останні роки успішно розвивається і на їх основі вже створені відповідні сегменти ринків, то на вітчизняних текстильних підприємствах вирішення цих завдань знаходиться тільки на початковій стадії, хоча для цього існують всі необхідні ресурси – сировинні, технологічні та кадрові.

При цьому характерною особливістю асортименту і властивостей елітного текстилю (сюди відносяться текстильні матеріали і вироби переважно одягового та інтер'єрного призначення) є те, що їм притаманне не тільки високоестетичне художнє оформлення та висока гігієнічність і комфортність в експлуатації, але й необхідна довговічність та екологічна безпечність. Це свідчить про те, що вимоги до елітного текстилю та екотекстилю, як правило, співпадають і їх якість оцінюється фактично однаковими критеріями.

Таким чином, розширюючи асортимент та збільшуючи обсяги виробництва вітчизняного екотекстилю та елітного текстилю, ми можемо одночасно досягти дві мети – забезпечити власний ринок необхідною високоякісною продукцією і суттєво підвищити експортний потенціал підприємств вітчизняної текстильної і легкої промисловості.

7. Успішному вирішенню піднятих питань, пов'язаних з пошуком шляхів більш успішного просування вітчизняної текстильної продукції на ринках ЄС у відповідності з Угодою про асоціацію з ЄС, може сприяти і розробка нової концепції формування асортименту, якості та конкурентоспроможності вітчизняного текстилю експортного призначення. Необхідність розробки такої концепції фахівцями галузевої і вузівської науки у сфері текстильної і легкої промисловості та торгівлі України диктується низкою причин, а саме:

- переорієнтація експорту продукції текстильної і легкої промисловості України, як і інших галузей промисловості, на ринки ЄС у зв'язку з підготовкою нашої країни до вступу в ЄС;

- суттєве зростання в останні роки вимог міжнародних стандартів (особливо екологічних) до якості та екологічної безпечності експортної продукції вітчизняної текстильної і легкої промисловості;

- впровадження нових технологій (особливо нано- біо- і хімічних) в практику роботи вітчизняної текстильної і легкої промисловості, що обумовило суттєве розширення існуючого та створення нового перспективного асортименту текстилю різних способів виробництва та цільового призначення;

- впровадження у практику роботи підприємств текстильної і легкої промисловості системи екологічної стандартизації, сертифікації, аудиту та експертизи.

Висновки.

1. Сформульовані нові підходи та обґрунтовані сучасні вимоги до підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняної текстильної і легкої промисловості, яка експортується на ринки країн ЄС.

2. Розкрита роль галузевої і вузівської науки у сфері текстильної і легкої промисловості та торгівлі України у формуванні, оцінюванні та підвищенні її конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішніх ринках.

Список використаної літератури

1. Кабанець В.М. Галузі льонарства та коноплярства України: стан та перспективи /В.М. Кабанець//Збірник наукових праць Інституту луб'яних культур УААН. – Вип.5. – Суми: ВАТ "СОД", 2009. – С.3-7.

2. Семак Б.Б. Наукові засади формування ринку рослинної технічної сировини та його окремих сегментів в Україні: Монографія / Б.Б. Семак – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2007. – 512с.

3. Кузьміна Т.О. Якість і стандартизація модифікованих лляних волокон: Монографія / Т.О. Кузьміна, Л.А. Чурсіна, Г.А. Тіхосова. – Херсон: Олді-плюс, 2009. – 416с.

4. Галик І.С. Проблеми формування та оцінювання екологічної безпечності текстилю: Монографія / І.С. Галик, Б.Д. Семак. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2014.–488с.

5. Проблеми та напрями захисту внутрішнього ринку /Інститут економіки та прогнозування НАН України; за редакцією академіка НАН України В.М. Гейця, д.е.н., проф. В.О. Точиліна, д.е.н. Т.О. Осташко. – К., 2008.–102с.

6. Семак Б.Б. Теоретико-методологічні основи формування вітчизняного сировинного ринку екологічно безпечних товарів текстильної промисловості: монографія / Б.Б. Семак. – Херсон: Грінв Д.С., 2011.–232с.

ПУТИ АДАПТАЦИИ ОТЕЧЕСТВЕННОГО ТЕКСТИЛЯ К ТРЕБОВАНИЯМ ЗАРУБЕЖНЫХ РЫНКОВ

ГАЛЫК И.С., СЕМАК Б.Д.

Львовская коммерческая академия

Цель. Формулирование и обоснование заданий перед отечественным товароведением и материаловедением для повышения конкурентоспособности текстильных материалов и продукции на отечественном и зарубежных рынках.

Методика. Для проведения исследования использованы методы анализа, сравнения, синтеза, логический метод, исторический метод.

Результаты. Раскрыта роль основных факторов, которые влияют на формирование уровня качества, экологической безопасности и конкурентоспособности текстильной продукции.

Научная новизна. Обоснованы современные требования и новые подходы к повышению конкурентоспособности отечественного текстиля.

Практическая значимость. Сформулированы новые подходы и обоснованы современные требования к повышению конкурентоспособности продукции отечественной текстильной и легкой промышленности, которая экспортируется на рынки стран ЕС.

Ключевые слова: текстильные материалы, оптимальность ассортимента, уровень качества, экологическая безопасность, конкурентоспособность.

WAYS OF ADAPTATION OF HOME TEXTILE TO FOREIGN MARKETS

GALYK I., SEMAK B.

Lviv Academy of Commerce

Purpose. Formulation and substantiation of the objectives of national textile industry and material science aimed at enhancement of competitiveness of textile materials and products in the domestic and foreign markets.

Methodology. To perform the research the methods of analysis, comparison, synthesis, logical method and historical method are applied.

Findings. The role of basic factors, which influence quality level forming, ecological safety and competitiveness of textile products has been exposed in the article.

Originality. Modern requirements and new ways to increasing of competitiveness of home textile products are grounded.

Practical value. New approaches and current requirements to competitiveness increase of domestic textile and light industry products as the object of EU market exporting operations are formulated.

Keywords: textile materials, optimality of assortment, level of quality, ecological safety, competitiveness of textiles.

УДК 687.1:001.895

ФЕДЬКО І. В.

Київський національний університет технологій та дизайну

АНАЛІЗ НАПРЯМІВ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЖИНСОВОЇ ІНДУСТРІЇ

Мета. Аналіз сучасного стану джинсової індустрії як сегменту індустрії одягу для прогнозування перспектив розвитку швейної промисловості у цілому.

Методика. Дослідження базуються на системному підході та емпірико-теоретичних узагальнюючих методах дослідження.

Результати. Проаналізовано широкий спектр напрямів та тенденцій розвитку інноваційних технологій джинсової індустрії. Визначено найбільш перспективну технологію для швейної промисловості – суміщення одиничного та серійного процесів виробництва. Надано висновки попередніх досліджень що до технічної підготовки